

dr. hab. Anna Wejkowska – Lipska
dziedzina: sztuki plastyczne, dyscyplina artystyczna: sztuki projektowe

Wydział Architektury i Wzornictwa,
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
80-836 Gdańsk, ul. Targ Węglowy 6

adres e-mail: anna.wejkowska-lipska@asp.gda.pl

RECENZJA

rozprawy doktorskiej **mgr Anny Skołożyńskiej - Ciecierskiej**, sporządzona w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej: sztuki projektowe, wszczętym przed Radę Wydziału Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Gdańsk, 29.04.2020

OK

Recenzja została sporządzona na podstawie dostarczonych mi materiałów:

- rozprawy pracy doktorskiej pt. *Hasier* zawierającej:
  - opracowanie pisemne pt. *Życie i sztuka Władysława Hasiora. Autorski scenariusz ekspozycji.*
  - opracowanie projektowe pt. *Projekt aranżacji ekspozycji muzealnej prezentującej twórczość Władysława Hasiora w salach ekspozycyjnych Galerii Sztuki Zachęta.*
- wykaz prac dorobku artystycznego, dydaktycznego wraz z portfolio w formie albumu
- dokumentacja w wersji elektronicznej
- prezentacja multimedialna przedstawiająca scenariusz oraz projekt ekspozycji wystawy

BIOGRAM

Pani mgr Anna Skołożyńska – Cieciera jest Absolwentką Wydziału Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Pracę dyplomową zrealizowaną pod kierunkiem prof. Henryki Noskiewicz-Gałązki obroniła w 2008 roku z wynikiem bardzo dobrym z wyróżnieniem. Dodatkowe kwalifikacje, które Autorka wyróżnia w swoim wykazie osiągnięć to ukończenie kursu Projektowania Kampanii Reklamowych zorganizowany przez Warszawską Szkołę Reklamy w Warszawie, ukończenie Kursu „Krok po kroku do własnej firmy” zorganizowany przez Placówkę Edukacji Ustawicznej „EDU” w Tłuszczu oraz w latach 2005-2007 Pani Skołożyńska – Cieciera uczęszczała również do Studium Pedagogicznego w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Doktorantka od wielu lat (od 2006 r.) jest aktywna zawodowo w obszarze projektowania wystawiennictwa. Można stwierdzić z całym przekonaniem, że stało się to Jej specjalizacją i w tym również kierunku spełnia się jako asystentka w Pracowni Projektowania Wystaw Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Od 2009 roku samodzielnie prowadzi biuro projektowe pod nazwą ASC STUDIO, w ramach którego zajmuje się projektowaniem wnętrz muzealnych, ekspozycji stałych oraz wystaw czasowych, ekspozycji plenerowych i eventów. Jest autorką dokumentacji projektowych dla wielu znaczących instytucji związanych ze sztuką. We współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie projektuje wystawy czasowe w Galerii Opera w Teatrze Wielkim/ Operze Narodowej w Warszawie. Od 2012 roku wykonała projekty aranżacji dla 30 wystaw czasowych m. in. Wystawa Penderecki Partytury w 2013 roku, Leon Tarasewicz w 2013 roku, Wystawa Edward Dwurnik w 2017 roku i wiele innych wystaw prezentujących prace klasyków polskiej awangardy, artystów. Działalność dydaktyczna doktorantki prowadzona jest równoległe z praktyką projektową dotyczącą wystawiennictwa.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Promotorem w przewodzie doktorskim Pani Anny Skołożyńskiej - Cieciera jest prof. ASP dr hab. Barbara Kowalewska.

Dokumentacja, którą mi dostarczono składa się, prócz dokumentów formalnych, z 2 albumów zatytułowanych : *HASIOR* oraz *PORTFOLIO. Anna Skołożyńska – Cieciera*. Całość dokumentacji wydana została w estetycznej, jednolitej szacie graficznej i w bardzo dobrej jakości edytorskiej. Rozprawa doktorska podzielona została na dwie zasadnicze części. Pierwsza z nich to opracowanie pisemne zatytułowane *Życie i sztuka Władysława Hasióra. Autorski scenariusz ekspozycji*. Zawiera ono głównie szczegółową notę biograficzną Władysława Hasióra, artysty, który zainspirował Autorkę do zaprojektowania interdyscyplinarnej, wielowątkowej wystawy poświęconej jego twórczości. Fragmentaryczne treści, których się doszukałam na stronie rozpoczynającej drugą część opracowania rozprawy doktorskiej - *Opracowanie projektowe: Projekt aranżacji ekspozycji muzealnej prezentującej twórczość Władysława Hasióra w salach ekspozycyjnych Galerii Sztuki Zachęta* sugerują, iż projekt jest sporządzony do wystawy, która ma się odbyć w Galerii Sztuki – Zachęta. W pierwszej części pracy doktorskiej odnajdujemy szczegółowy zapis życia artysty, jego twórczości oraz cech tej twórczości, na które doktorantka szczególnie zwróciła uwagę. Całość opracowania Autorka podzieliła na dwa działy „*Życie*” i „*Sztuka*”. W pierwszym dziale doktorantka opisała lata młodości W. Hasióra oraz najważniejsze wydarzenia z życia artysty. Dział *Sztuka* natomiast jest katalogiem ponad 200 prac artysty z przekroju całego jego życia. W obu częściach doktorantka przytacza liczne cytaty, a w dziale „*Sztuka*” prezentuje prócz pisemnej treści przegląd twórczości artysty w postaci fotografii konkretnych dzieł artysty, którego wyboru nie mam odwagi poddawać ocenie, gdyż z uwagi na wybitną twórczość Władysława Hasióra, każde jego dzieło posiada wyjątkową wartość artystyczną i nowatorską. Doktorantka nie opisuje jednak czym kierowała się przy wyborze tych dzieł i w ogóle czy zostały one przez nią samodzielnie wybrane do tworzenia aranżacji ekspozycji wystawy. Zatem brnąc dalej, po skatalogowaniu 200 prac Władysława Hasióra doktorantka podzieliła jego twórczość wyróżniając kilka rodzajów form plastycznych, wg których pogrupowała dzieła artysty. Praca pisemna w szczególności wskazuje na formę rozwiniętego katalogu do wystawy, a treść jej jest w pewnych jej częściach powieleniem informacji, które można doszukać się w przedstawionych elementach ekspozycji i standach wprowadzających na wystawę. Nie doszukałam się celu pracy, jasno wyartykułowanej tezy i problemu naukowego, który Autorka chciałaby rozwinąć i poddać analizie, a co mogłoby znacząco potwierdzić oryginalność wniosków wynikających z przeprowadzonego przez doktorantkę autorskiego projektu, który niewątpliwie posiada wysokie walory estetyczne i nowatorskie rozwiązania. Z przedłożonego mi materiału uważam, iż podstawą dysertacji Pani Skołożyńskiej - Cieciera jest w dużej mierze właśnie praca projektowa. Według podziału zawartego w pisemnym opracowaniu pracy doktorskiej, na obrazy reliefowe – obiekty obrazo podobne, sztandary, rzeźby – reliefy wolnostojące, pomniki – rzeźby plenerowe, pomniki kamienny, rzeźby wyrwane z ziemi, pomnik grający, pomniki szklane, fotografie, działalność scenograficzną, pokazy efemeryczne doktorantka stworzyła autorski scenariusz wystawy, który szerzej opisuje, a raczej przedstawia w formie rzutów, widoków i wizualizacji, w opracowaniu tomu zatytułowanego *HASIOR*. Opis pracy projektowej zawarty jest bezpośrednio przy prezentowanych obrazach, widokach, wizualizacjach przestrzeni projektowanej. Opis ten dotyczy już skonkretyzowanych elementów wystawienniczych usytuowanych w przestrzeni, wprowadzonych materiałów czy efektów scenografii, które mają

wspomagać percepcyjny odbiór ekspozycji. Zaproponowany projekt, należy uwypuklić i pozytywnie ocenić. Praca projektowa została w szczegółowy sposób rozpatrywana od początku do końca, scenograficzne zmienności występujących po sobie sal ekspozycyjnych wzbudzają chęć odkrywania każdej strefy wystawienniczej na nowo i w różnorodny sposób. Autorka początkowo przeanalizowała postać twórcy, któremu dedykowana jest wystawa, następnie rozdziela formy sztuki, które tworzył Władysław Hasiór aby dalej stworzyć autorski scenariusz wystawy, w efekcie końcowym z wielką precyzją, detalicznie rozwiązane elementy ekspozycji zostały wkomponowane z całą atmosferą przestrzeni Narodowej Galerii Sztuki - Zachęta. Autorka stworzyła scenariusz merytoryczny, którego treści zawarte są w kolejno występujących po sobie salach ekspozycyjnych:

Sala 1 – Nota Biograficzna, Sala 2 – Obrazy Reliefowe, Sala 3 – Obrazy Reliefowe, Sala 4 – Rzeźby, Sala 5 – Obrazy Totemiczne, Sala 6 – Scenografia Pokazy Efemeryczne, Sala 7 – Sztandary, Sala 8 – Pomniki, Sala 9 – Fotografia, Sala 10 – Pokazy Multimedialne.

Projekt zakłada zaaranżowanie niemal całej przestrzeni ekspozycyjnej Zachęty. Przestrzeń projektowana obejmuje 10 sal wystawowych o łącznej powierzchni 1 315m². Następnie Doktorantka przedstawia zapis komunikacji i kierunku zwiedzania we wnętrzach Galerii Sztuki - Zachęta, który został podyktowany zebraną wiedzą na temat życia i twórczości Władysława Hasióra. Układ komunikacyjny jest logiczny i nie stwarza chaosu w eksploracji przestrzeni. Na kolejnych stronach opracowania znajdują się rzuty poziome będące projektami aranżacji ekspozycji, widoki ścian poszczególnych sal, oraz opracowane projekty niezbędnych detali ekspozycji. Dopelnieniem opracowania stają się wizualizacje, które oddają atmosferę wnętrz i podkreślają niebanalny walor estetyczny. Widz przechodząc przez kolejno występujące po sobie przestrzenie ekspozycji twórczości W. Hasióra może dogłębnie doświadczać pełen wachlarz emocji. Autorka przy tworzeniu ekspozycji zwraca uwagę nie tylko na przekazywaną treść formalną, ale również poprzez dobór koloru, materii, tekstury i formy uwypukla charakterystykę twórczości artysty, ale też jego życia. Opracowanie zawiera również projekt elementów multimedialnych. Na uwagę zasługuje wprowadzenie fotoplastikonu w jednej z sal ekspozycyjnych (sala nr 8). Autorka poszerza tradycyjną technologię prezentacji obrazu i proponuje projekty elementów ekspozycyjnych z wbudowanymi monitorami pokazującymi zdjęcia posegregowane w odpowiednie katalogi. Wszystkie te fotografie oglądane są jak w tradycyjnym fotoplastikonie przez „lornetkę”. Nowoczesne rozwiązanie technologiczne sprawia, że zwiedzający ogląda w ten sposób wiele zdjęć danego katalogu, każdy z projektowanych fotoplastikonów prezentuje inny katalog fotografii. Innym wartym uwagi elementem wprowadzenia sztuki multimedialnej do wnętrza jest użycie technologii Video Mappingu. Projekcja według autorki cyt. „pozwala ożywić przestrzeń, a nałożenie filmu na bryłę budynku, w efekcie zmienia kształt, barwę i zdaje się poruszać”. Takie działanie doktorantka wprowadza na fasadzie Galerii Zachęta oraz w jednej z sal ekspozycyjnych tworząc mapping ognia. Opracowanie zamyka wizualizacja elewacji frontowej budynku Narodowej Galerii Sztuki– Zachęta w Warszawie wraz z naniesioną na nią identyfikacją wystawy w formie przestrzennych podświetlonych liter prezentujących nazwisko artysty, któremu dedykowana jest wystawa.

Oh

PORTFOLIO – ocena dorobku twórczego

W przedstawionym do recenzji portfolio, cały dorobek twórczy Pani Skołyżyńskiej – Ciecierskiej niemalże w całości związany jest z projektowaniem wnętrz w zakresie wystawiennictwa. Zaprezentowany dorobek twórczy składa się z wykazu 12 projektów wnętrz mieszkalnych i użyteczności publicznej oraz 40 wystaw zrealizowanych w muzeach na terenie całej Polski jak również wystawa czasowa zrealizowana w National Gallery of Modern Art. w New Delhi i Bombaju. W portfolio zaprezentowanych zostały, w formie zamieszczonych fotografii, 15 zrealizowanych projektów uzupełnionych opisem, projekt graficzny folderu informacyjnego Wydziału Architektury Wnętrz z 2018 roku oraz 3 realizacje ekspozycji w ramach współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie:

- Targi Warsaw Home – Archiday w PTAK WARSZAW EXPO, Humanistyczny Wymiary Użyteczności – wystawa prac studentów i pedagogów Wydziału Architektury Wnętrz ASP w Warszawie;
- AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W WARSZAWIE, Coming Out 2017 – Najlepsze Dyplomy ASP;
- V Międzynarodowe Biennale Architektury Wnętrz, INAW 2018, ASP Kraków, Aequatio Quadratica, wystawa prac studenckich.

Być może dokumentacja fotograficzna jest obszerniejsza i realizacji zostało zawartych więcej, natomiast nie mogłam doszukać się konkretnych opisów, miejsca, daty powstania na stronach zawierających realizacje projektów ekspozycji w salach Galerii Opera oraz Salach Redutowych. Wszystkie cechuje analityczny sposób podejścia do projektowania, większość sprawia wrażenie przemyślanej formy własnej autorskiej odpowiedzi na opracowywane tematy. Dorobek projektowy doktorantki w tym zakresie, w którym się specjalizuje, prezentuje się ilościowo imponująco. W przedstawionych opracowaniach wprowadzone są rozwiązania, które łączą w sobie klasyczne i tradycyjne przekazy ukryte również we współczesnej ich treści i formie. Autorka przeplata klasyczne elementy sztuki wystawienniczej z nowoczesnymi ich formami przekazu, ale również wprowadzając przy tym elementy edukacyjne oraz rozwiązania multimedialne. Przedstawione projekty ekspozycji są dokładnie przez doktorantkę przemyślane, wyrafinowane formy przekazu jakie stosuje Autorka wpisują się w zagadnienia artystyczne jakim poświęcone są wystawy. Ponadto doktorantka posiada w swoim dorobku wyróżnienia oraz otrzymanie I Nagrody w konkursie „Piękniejsza Polska” za wykonanie projektu wystawy w Muzeum Okręgowym w Toruniu. Muzeum Podróżników im. Tony Halika.

Podsumowując

Rozprawa doktorska mgr Anny Skołożyńskiej - Ciecieri stanowi aktualne opracowanie poprawnie zredagowane, o walorach poznawczych, edukacyjnych i artystycznych. Należy jednak podkreślić jak ważna w dziedzinie sztuki jest również potrzeba badań w kontekście twórczości artystycznej, nie tylko projektowanie, dobra intuicja, dobre tzw. wycucie projektowe, ale również poszukiwanie zrozumienia co to jest projektowanie i w którym momencie wszystkie intuicje dadzą się zapisać. Badania artystyczne wspomagają twórczość artystyczną, nasycają obszar wiedzy, który można wykorzystać w procesach twórczych. Praca projektowa Pani Skołożyńskiej – Ciecieri jest to praca, która pod względem projektowym w całym wachlarzu dyscyplin artystycznych jest niewątpliwie cenna. Moje zastrzeżenia budzi jednak brak pierwiastka badawczego, czy próby badawczej, gdyż praca doktorska pozbawiona opisu zawierającego zapis autorskich przemyśleń prowadzących do takich czy innych rozwiązań, nie niesie ze sobą wystarczającego bagażu wniosków, pytań i odpowiedzi aby móc stanowić znaczącą pracę naukową. Brakuje wniosków, które zazwyczaj są krytyczną formą oceny własnego dzieła projektowego będącego w tym przypadku podstawą pracy doktorskiej. W świetle całości dociekań obszerne portfolio pracy projektowo - artystycznej i przedstawiony dorobek projektowy jest na bardzo wysokim poziomie artystycznym i warsztatowym, co należy u kandydatki podkreślić. Świadczy to o dojrzałości twórczej autorki, która nie obawia się podejmowania wyzwań projektowych o różnicowanej skali i tematyce.

KONKLUZJA

W mojej ocenie projekt wystawy „*HASIOR*” jest niewątpliwie wynikiem pracy twórczej autorki, aczkolwiek wartość dysertacji doktorantki podniosłoby wnikliwy opis prezentowanego projektu, zwracając szczególną uwagę na drogę twórczą i uzasadnienie wyborów. Ze względu na to, że Ustawa z dnia 14 marca 2003 roku "o stopniach i tytule naukowym, oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki" (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) wskazuje, że rozprawą doktorską może być praca projektowa stwierdzam, że opracowanie pt. „*HASIOR. Opracowanie pisemne: Życie i sztuka Władysława Hasióra. Autorski scenariusz ekspozycji. Opracowanie projektowe: Projekt aranżacji ekspozycji muzealnej prezentującej twórczość Władysława Hasióra w salach ekspozycyjnych Galerii Sztuki Zachęta*” jest oryginalnym dokonaniem projektowym. Dorobek twórczy oraz opracowanie autorstwa Pani Skołożyńskiej – Ciecieri wykazuje szeroką wiedzę projektową, wykazuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydatki w dyscyplinie sztuki projektowej oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy artystycznej, projektowej i dydaktycznej. **Praca mgr Anny Skołożyńskiej - Ciecieri spełnia zatem wymagania art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku "o stopniach i tytule naukowym, oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki" (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.) oraz wnoszę o dopuszczenie rozprawy do dalszego procedowania.**

dr hab. Anna Wejkowska - Lipska

